



CASE

Syddanmark går forrest med måltal for specialuddannede i psykiatrien

Region Syddanmark besluttede i 2020, at 55 procent af sygeplejerskerne i psykiatrien skal have en specialuddannelse. Dette mål blev sat med intentionen om at styrke kvaliteten og fastholdelsen inden for psykiatrien.

Resultater

Andelen er steget til 31 procent i 2024, hvilket er landes højeste.

Hvad skal der til?

At alle regioner opstiller konkrete måltal for specialuddannelser og følger op med uddannelsespladser og systematisk kompetenceudvikling.

Et uddannelsesløft er et kvalitetsløft af sundhedsvæsenet

Udviklingen i sundhedsvæsenet stiller nye og større krav til sygeplejerskernes kompetencer. En del af løsningen er at prioritere grunduddannelsen, sikre den nødvendige kompetenceudvikling og efteruddannelse og sørge for, at flere sygeplejersker tager en special- eller kandidatuddannelse.

Borgere såvel som politikere har høje forventninger til sundhedsvæsenet. Det kræver medarbejdere i alle sektorer med et højt fagligt niveau.

Derudover stiller stigende kompleksitet i sygdomsbilledet og hastig udvikling i vores sundhedsvæsen øgede krav til sygeplejerskers kompetencer. Det gælder for alle sygeplejersker i alle dele af sundhedsvæsenet, uanset om de møder borgeren i eget hjem, i akutsystemet eller til planlagt behandling.

Den faldende søgning til sygeplejerskeuddannelsen betyder samtidig, at der på sigt bliver færre sygeplejersker til at løfte opgaverne.

Disse udviklingstendenser peger dels på behovet for at udvikle en sygeplejerskeuddannelse, hvor flere studerende end i dag gennemfører uddannelsen, og dels på en ny strategi for sygeplejefaglige specialuddannelser. Det vil skabe en god start på arbejdslivet og samtidig pege frem mod flere attraktive karriereveje.

Dette fokus bør også omfatte løbende kompetenceudvikling for de faglige ledere, så der skabes det bedste grundlag for ledelsesarbejdet i sundhedsindsatsen.

CASE

Sjællands Universitetshospital investerer i fremtidens kliniske sygepleje

Sjællands Universitetshospital har indgået et strategisk samarbejde med Syddansk Universitet om at uddanne tre hold sygeplejersker på erhvervskandidatuddannelsen i klinisk sygepleje. Det første hold startede i 2023. Uddannelsen gennemføres sideløbende med klinisk arbejde på nedsat tid, så de studerende kan omsætte ny viden direkte i praksis.

En central styrke ved indsatsen er, at man er mange afsted samtidigt, og at ledelsen er aktivt involveret i forløbet. Det skaber en fælles forståelsesramme, styrker faglig sparring og giver et bredt løft af det kliniske niveau på tværs af afdelinger.

Resultater

Kandidatuddannelsen bidrager til et stærkere fagligt miljø, højere kvalitet i den daglige sygepleje og bedre fastholdelse af erfarne sygeplejersker. Uddannelsesmiljøet styrkes, når ledelsen går forrest og prioriterer systematisk kompetenceløft.

Hvad skal der til?

At flere hospitaler og regioner forpligter sig på at understøtte sygeplejerskers videreuddannelse gennem målrettede partnerskaber med universiteterne og aktiv ledelsesopbakning.

Dansk Sygeplejeråd anbefaler

Prioriter praktikken og læringsmiljøet på sygeplejerskeuddannelsen

Praktikken på sygeplejerskeuddannelsen skal prioriteres højt, og der skal sikres økonomiske rammer for at skabe praktik af høj kvalitet.

For at det lykkes, skal der på praktikstederne i sundhedsvæsenet være en tydelig strategi for læring, øget vejledning af sygeplejestuderende og øget gennemførelse på sygeplejerskeuddannelsen. Inkluderende læringsmiljøer grundlægger et godt arbejdsmiljø for de studerende.

En god start på arbejdslivet og fokus på attraktive karriereveje

Nyuddannede sygeplejersker skal sikres en stærk tilknytning til arbejdet som sygeplejerske. Det kræver et struktureret introduktionsforløb med fokus på anvendelse og styrkelse af de faglige kompetencer, som den enkelte har opnået gennem sygeplejerskeuddannelsen.

Introduktionsforløbet skal også synliggøre de mange karrieremuligheder, som en sygeplejerske-

uddannelse giver: Man kan arbejde i forskellige sektorer, man kan fordybe sig i særlige patient-grupper eller problemstillinger, man kan blive leder, man kan videreuddanne sig, og man kan forske.

Prioriter kompetenceudvikling og efteruddannelse

Det skal sikres, at alle sygeplejersker gennem hele arbejdslivet har mulighed for at tilegne sig ny viden og nye kompetencer i takt med udviklingen i sundhedsvæsenet.

Det kræver, at der prioriteres tid til de eksisterende uddannelsesmuligheder for eksempel inden for sårbehandling, inkontinens, opvågning mv. og at der løbende udvikles og investeres i nye efteruddannelsesmuligheder både af kortere og længere varighed blandt andet inden for den borger- og patientnære sygepleje.

En national plan for specialuddannelser til sygeplejersker

Der skal være en specialuddannelse på alle større områder med behov for specialiserede sygeplejefaglige kompetencer. Derfor bør Sundhedsstyrel-

Læs mere på dsr.dk

Scan QR-koden for at læse mere.



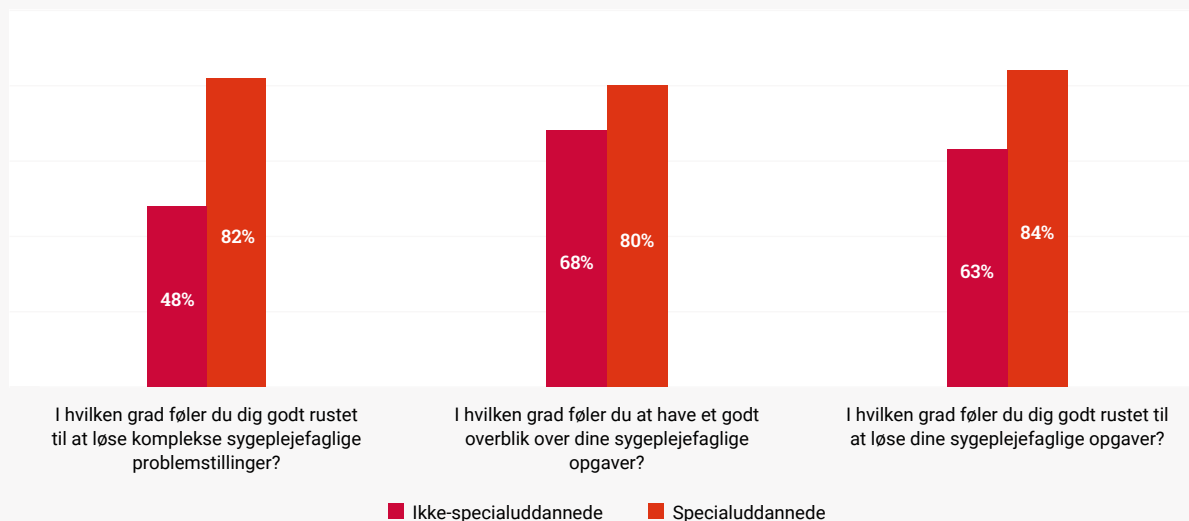
FAKTA

Specialuddannelser fastholder sygeplejersker og øger kvaliteten

Sygeplejersker med en specialuddannelse vurderer i højere grad end deres kolleger uden en specialuddannelse, at de får større ansvar i opgavevaretagelsen, og de føler sig bedre rustet til at løse deres opgaver. De føler sig bedre i stand til at løse flere komplekse opgaver og med højere kvalitet. Derudover bliver sygeplejersker med en specialuddannelse længere tid på deres arbejdsplads, har højere ugentlig arbejdstid og forlader i mindre grad faget.

FIGUR 1.

Andel sygeplejersker med/uden specialuddannelse, der har svaret "I høj grad" på nedenstående spørgsmål:



Note: Øvrige svarkategorier er "I nogen grad", "I mindre grad", "Slet ikke", "Ved ikke"
Kilde: DSR Analyse (2024): Sygeplejerskernes specialuddannelser.

sen lave en faglig vurdering af, hvor de nuværende specialuddannelser skal suppleres af nye.

Som minimum bør der oprettes specialuddannelser i medicinsk sygepleje, palliation, operations-sygepleje, kirurgisk sygepleje, pædiatrisk sygepleje og konsultationssygepleje.

Uddannelserne kan med fordel tilrettelægges langt mere fleksibelt og med større synergi på tværs af de enkelte uddannelser. For eksempel gennem modulopbygning så uddannelserne samlet set imødekommer sundhedsvæsenets forskellige behov.

Måltal for antal specialuddannede sygeplejersker

Sundhedsstyrelsen bør for hver enkelt specialuddannelse fastsætte nationale måltal for antallet af specialuddannede sygeplejersker på feltet.

Behovet for at justere antallet af uddannelsespladser skal monitoreres løbende, så måltallet nås, og så der ikke opstår mangel på for eksempel anæstesisygeplejersker eller sundhedsplejersker. De nationale måltal omsættes til lokale måltal i hvert sundhedsråd.

Strategi for uddannelse af kandidater og ph.d.er i sygepleje

For at sikre den bedst mulige sygepleje og behandling bør alle arbejdsgivere udarbejde strategier for, hvordan flere sygeplejersker får en kandidatuddannelse for eksempel som APN-sygeplejerske, og at flere tager en ph.d.

De stigende krav til sundhedsvæsenet og sygeplejen medfører et behov for, at flere sygeplejersker får kompetencerne til at yde avanceret klinisk sygepleje og koordinere komplekse behandlingsforløb for multisyge på tværs af sektorer og specialer samt udvikle og forske i sygeplejen.

Det vil samlet set forbedre sundhedsvæsenets evne til at håndtere stigningen i de komplekse patientforløb både på og uden for hospitalerne.

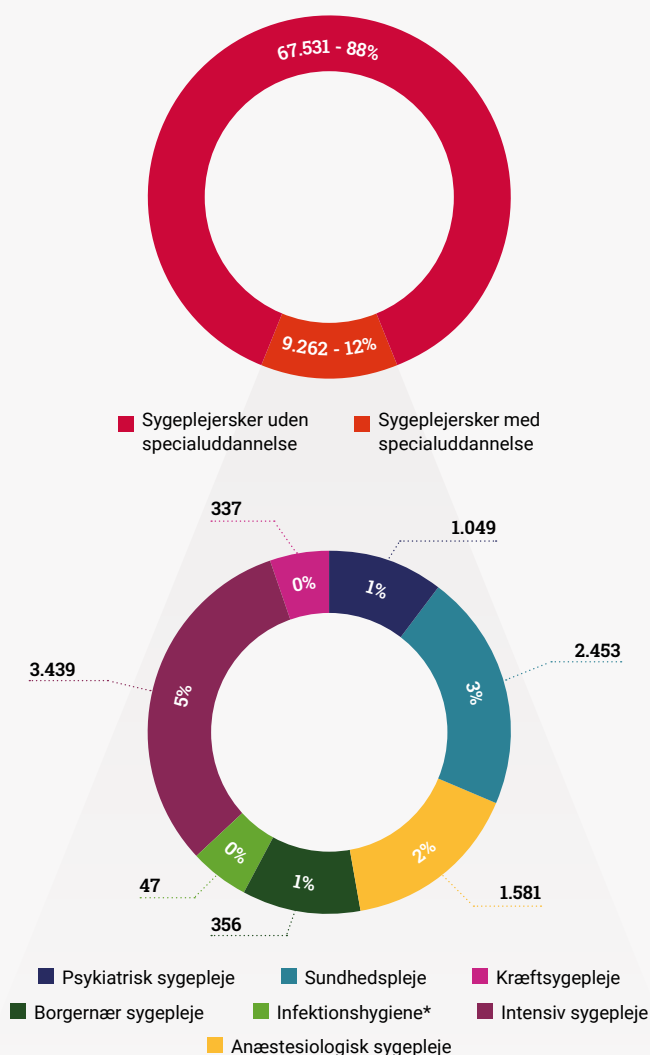
FAKTA

Sygeplejersker med specialuddannelser

En større og større del af sygeplejerskerne i beskæftigelse har en eller flere specialuddannelser. I 2000 havde 5 procent af de beskæftigede sygeplejersker en specialuddannelse. I 2022 er det steget til 12 procent. Der findes i dag otte danske specialuddannelser til sygeplejersker: anæstesiologisk sygepleje, borgernær sygepleje, infektionshygiejne, intensiv sygepleje, kræftsygepleje, psykiatrisk sygepleje, sundhedspleje og akutsygepleje. De største specialuddannelser er intensiv sygepleje og sundhedsplejerske, som hhv. 2.500 og 3.500 i runde tal har. Den mindste er infektionshygiejne, som kun udbydes i Göteborg og aktuelt er lukket for optag.

FIGUR 1.

Andel sygeplejersker i beskæftigelse med og uden specialuddannelse (2022)



Kilde: Esundhed – Esundhed (2022): Arbejdsstyrken af sundhedsuddannede, specialer.

Note: Specialuddannelse i akutsygepleje er helt ny og fremgår derfor ikke af figuren. Data er for sygeplejersker i beskæftigelse. Sygeplejersker med flere specialuddannelser er kun talt én gang. Data baserer sig på autorisationsregisteret, hvor sygeplejerskerne tidligere selv skulle indberette deres specialuddannelser. Derfor kan antallet være underrapporteret.

* Nyere tal fra autorisationsregisteret viser, at der er over 80 registreret med specialuddannelsen i infektionshygiejne.